

Ny brugervejledning til udtræk af ulykker

Vejdirektoratet har udarbejdet en vejledning til udtræk af data for trafikulykker i vejman.dk. Målgruppen for vejledningen er bred: Den henvender sig til dig, som ikke har så stor erfaring på området, til dig som fx gerne vil opdateres på funktionerne i kort- og uheldsmodul samt til dig, som ønsker at lave avancerede udtræk af ulykkesdata.

Winnie Hansen, Vejdirektoratet
win@vd.dk

Erik Gersdorff Stilling, Trafikstil
egs@trafikstil.dk

Hvorfor ny vejledning?

Der har ikke tidligere været en samlet vejledning for udtræk og analyser af ulykker fra vejman.dk. Funktionerne har været beskrevet i forskellige vejledninger, nyhedsbreve mv. Nogle af disse vejledninger har været målrettet stedfæstere af ulykker, og andre har fokuseret på specifikke funktioner i vejman.dk og det tidligere VIS. Desuden har nogle vejledninger sandsynligvis ikke været kendt af alle brugere.

Vejdirektoratet ønsker med denne vejledning at forbedre brugernes kendskab til funktionerne i vejman.dk. Samtidig skal vejledningen øge brugernes opmærksomhed på nogle af de faldgruber, der findes, når man bruger ulykkesdata.

Ud over denne vejledning har Vejdirektoratet forbedret vejledninger og hjælpefunktioner i vejman.dk's ulykkesdel. Der er således bl.a. udkommet en opdateret vejledning af "Indberetning af færdselsuheld",

og beskrivelserne af ulykkesparametrene i vejman.dk's datahjælp-funktion er blevet opdateret med en mere detaljeret beskrivelse af indholdet i de enkelte parametre.

Viden giver bedre analyser

Ulykkesdata i vejman.dk indeholder mange nyttige og brugbare oplysninger. Som bruger skal man dog også være opmærksom på, hvordan man udtrækker, analyserer og tolker på den store datamængde. Ud over de statistiske usikkerheder, mørketal i data, fejlregistreringer mv. er der også risiko for, at man som bruger kommer til at fejltolke informationer i dataene, hvis man ikke er tilstrækkelig opmærksom på parametrenes hierarkiske opbygning, forespørgsels opbygning mv.

Skal man fx lave en trafiksikkerhedsplan eller analyser af særlige ulykkestyper, kan man have stor glæde af at kende til de

Figur 1. Ny "Brugervejledning til udtræk af ulykker".

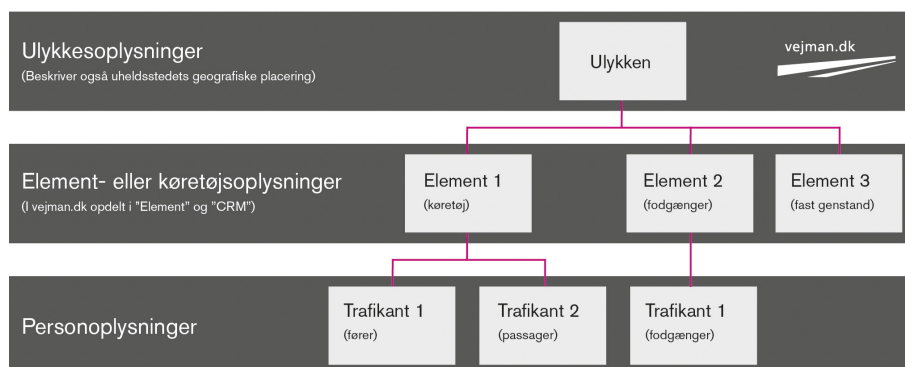
forskellige funktioner, som kan anvendes i opbygningen af forespørgsler i vejman.dk.

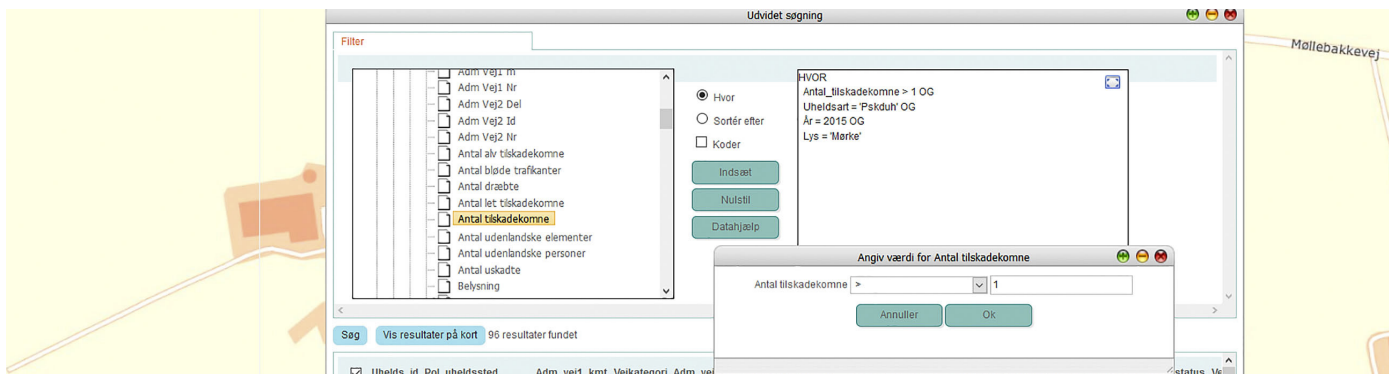
Indhold i vejledningen

Vejledningen omfatter følgende afsnit:

1. Generelt om kort- og uheldsmodul
2. Søgning og visning af ulykker i kort- og ulykkesmodul

Figur 2. Hierarkisk opbygning af ulykkesparametre. Her med et eksempel, hvor et køretøj med en fører og en tilskadekommet passager har kollideret med en fodgænger og en fast genstand.

Figur 3. Eksempel fra vejledningen på, hvordan en forespørgsel i "Udvidet søgning" kan laves.

3. Grundrapport, strækningsoversigt mv.
4. Tematisering i kort- og uheldsmodul
5. Kvadratnet
6. "Avanceret søgning" i vejman.dk
7. Udvidet dødsulykkesstatistik
8. Andre værktøjer til ulykkesdata.

Afsnittene 1 - 5 beskriver funktioner i kort- og uheldsmodul, hvori der findes en lang række søge- og udtræksfunktioner. I kort- og uheldsmodul vises de valgte ulykkes placering på kort, når de er blevet stedfæstet.

Afsnit 6 går i dybden med "avanceret søgning" i vejman.dk. "Avanceret søgning" giver mulighed for at lave forespørgsler på alle de parametre, som findes i vejman.dk. Avanceret søgning bruges bl.a. til at lave dataudtræk, som efterfølgende kan behandles i fx Excel og Access.

Afsnit 7 giver en beskrivelse af de data, som er indsamlet i projektet "udvidet dødsulykkesstatistik" (DUS). Her findes data for ulykker med dræbte i årene 2010-2015 samt 2017. DUS-dataene er tilgængelige for vejman.dk brugere og kan bruges som supplement til de almindelige ulykkesdata.

Afsnit 8 beskriver kortfattet andre værktøjer og kilder til ulykkesdata. Det omfatter bl.a. den interaktive årsstatistik og vejman.dk's modul til sortpletudpegning.

OBS! når du bruger data om ulykker

Der er forskellige faldgrupper, når man arbejder med ulykkesdata. Bl.a. er det vigtigt at være opmærksom på den hierarkiske opbygning af ulykkesdata. Parametrene er fordelt på ulykkesniveau, element- og køretøjsniveau samt på personniveau.

Hvis man ikke er opmærksom på, hvilket niveau en parameter tilhører, er der ri-

siko for at fejltolke tallene og lave forkerte konklusioner.

Fx er parameteren "sprit" tilknyttet ulykkesniveau, dvs. den beskriver, om mindst én trafikant i en ulykke var spirituspåvirket. Parameteren kan derfor ikke bruges til at finde frem til køretøjstype, alder, køn mv. for spirituspåvirkede trafikanter. I det tilfælde anvendes i stedet parameteren "promille", som er tilknyttet personniveauet.

I vejledningen findes også en lang række andre anbefalinger til, hvad man skal være særligt opmærksom på.

Kort- og uheldsmodul

Afsnittene om kort- og uheldsmodul indeholder en lang række figurer, som viser brugeren, hvor funktionerne findes på skærbilledet. Vejledningen er således tænkt som en intuitiv trin-for-trin guide til kort- og uheldsmodul.

Kort- og uheldsmodul giver også mulighed for "Udvidet søgning", hvor brugeren selv kan definere forudsætningerne for en søgning. Opbygningen af forespørgsler i "Udvidet søgning" er identiske med opbygningen i "Avanceret søgning". "Udvidet søgning" giver mulighed for visning af ulykkerne på kort. Til gengæld er det kun muligt at til- og fravælge udtrækkets parametre i "Avanceret søgning".

Avancerede udtræk og funktioner

Afsnittet om "Avanceret søgning" går i dybden med, hvordan ulykkesdata er opbygget, og hvordan det er muligt at udarbejde en ønsket forespørgsel.

Her findes bl.a. vejledning til, hvordan forespørgsler kan opbygges med funktioner som "og", "eller", "mellem", "i" og "udvid". Når man bruger disse funktioner, anbefales det altid at bruge talkoder for parameterværdien, med mindre forespørgslen er opbygget med "=". Dette skyldes, at en forespørgsel med fx "<" vil søge på den alfabetiske rækkefølge på parameterværdiens startbogstav.

Fx vil forespørgslen "HVOR Personskade >= 'Dr' OG Personskade <= 'Let'" ikke omfatter alvorligt tilskadekomne, da det starter med "A". Den korrekte forespørgsel vil derfor være "Kode(Personskade) >= 1 OG Kode(Personskade) <= 3"

Funktionerne i "Avanceret søgning" er meget nyttige, men kræver, at man som bruger sætter sig ind i, hvordan de fungerer. Forkert brug af funktionerne vil medføre, at dataudtrækket ikke rummer de data, som man forventede. Det er derfor vigtigt at lave en kritisk vurdering af forespørgslerne og udtrækkene, så man ikke laver fejlagtige analyser og konklusioner.

Figur 4. "Avanceret søgning" findes på fanen "Trafiksikkerhed".

